

Klass: Anthozoa (koralldjur), **Ordning:** Actiniaria (havsanemoner), **Familj:** *Andvakiidae*, **Släkte:** *Andvakia*, **Art:** *Andvakia parva* Carlgren, 1940 **Synonymer:**

Kännetecken

En mycket liten anemon som blir upp till en centimeter hög och fyra millimeter bred. Den cylindriska kroppen är indelad i tre regioner. Basalt finns en avrundad s.k. physa (Gr. "blåsa"), som dock är liten och egentligen bara synlig när anemonen är lösgjord från underlaget. Däröver en s.k. scapus som har ett tjockt hudlager (kutikula) med jämnt fördelade små kitiniserade runda plattor, vilket gör att huden ser småvårtig ut. Vid tentaklerna finns ett parti, s.k. scapulus, som saknar kutikula. Fotskiva saknas, men på physa finns välutvecklade häftpapiller som fäster anemonen vid underlaget. Tentaklerna är till antalet 20 - 24, de är orangefärgade vid basen men i övrigt färglösa. Scapus är brunrå till grå, medan scapulus och munskira är orange.

Utbredning och status

A. parva är en hårbottenlevande art som tillsammans med anemonen *Octineon suecicum* påträffades sittande på sten och döda skal från området kring ögonkoralrevet nordost om Väderöarna på ca 50-60 m djup. Det är typlokal för båda arterna och deras enda kända förekomst i världen! Korallrevet vid Väderöarna skadades kraftigt av trålfiske under senare delen av 1900-talet, men området är nu skyddat och revet börjar återhämta sig. Det är dock inte känt om anemonerna finns kvar. Inga fynd har gjorts sedan Carlgrens tid, då de först beskrevs (1940), men det har heller inte gjorts någon riktad eftersökning sedan dess.

Ekologi

A. parva har sexuell förökning, men kan troligen även föröka sig genom delning. Vid sexuell förökning släpps ägg och spermier fritt i vattnet. Det är okänt huruvida arten är sam- eller skildkönad.

Hot

Många koralldjur har farit illa av den omfattande bottentrålningen och det är möjligt att även *A. parva* kan ha påverkats negativt. Även ökad sedimentation till följd av trålning och övergödning skulle kunna påverka arten negativt. Artens mycket begränsade förekomst gör den extra känslig för att bli utslagen.

Åtgärder

Inventering med hjälp av icke-destruktiv teknik, som fjärrstyrd kamera, behövs för att undersöka om arten finns kvar i Väderö-området.

Övrigt

Etymologi. *Andvakia* kommer från Andvake, som var den norske kungen Sverre Sigurdssons stridslur. Enligt sagan blåste Sverre i hornet för att samla birkebeinarna till strid mot en bondehär i Trondheimstrakten år 1180. Liknelsen mellan anemon och stridslur gjordes 1890 i nationalromantisk anda av den norske zoologen Danielssen i hans beskrivning av den mer långsmala arten *Andvakia mirabilis* som förekommer vid norska västkusten. *Parva*, Lat. "den lilla", vilket syftar på att *A. parva* är avsevärt mindre än *A. mirabilis* (den senare blir upp till 7 cm lång).

Litteratur

Carlgren, O. 1945. Polyptyd III. Koraldyr. Danmarks fauna 51. G.E.G. Gads Forlag.

Fautin, D. 2011. Hexacorallians of the world homepage, <http://hercules.kgs.ku.edu/hexacoral/anemone2/index.cfm>

Hansson, H. G. 2011. Marina sydiskandinaviska "evertibrater". Webb-upplaga.
http://loven.gu.se/digitalAssets/1480/1480031_hansson-2011.pdf

Lundin, K. & Malmberg, K. 2012. Havsanemoner - om nya och sällan sedda arter på den svenska västkusten. Fauna och Flora 107 (4): 6-9.

Författare

Kennet Lundin 2006. Reviderad Kennet Lundin 2015. © ArtDatabanken, SLU 2015.